

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . 10 frt — kr.
 Félévre . . . . . 5 > —
 Negyedévre . . . 2 > 50 >
 Egy óra . . . . . — > 85 >
 Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT, Király-utca 4. sz.
 Az arany hajó szállóval
 sz. emben.
 hová az előfizetések és a lap
 átvételére vonatkozó felszo-
 lalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

(PÉCSI HIRLAP.)

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:
 PÉCSETT, Széchenyi-tér 12. sz.
 hová a lap szellemi részét
 illető minden közlemény inté-
 zendő.

Kéziratok vissza nem adnak

Hirdetések

a kiadóhivatalban vétetnek fő

Pécs város közgyűlése.

1894. december 20.

A városnak igen fontos érdekeit érintő ügyek voltak a mai közgyűlés tárgysorozatán s mégis a városatyák csak igen gyersen szállingóztak a városháza felé, ezt azonban nem annyira az érdeklődés hiányának, mint inkább a városatyák kényelemszeretetének tulajdoníthatjuk, mert 10 óra táján már meglehetősen megteltek a padsorok.

A pályaudvar kibővítése is napirenden volt, de érdemleges tárgyalás alá még nem került, hanem bizottsági körutazásra lett kárhóztatva, hiszen várhatunk még s nem jó a dolgot elhamarkodni.

A buda-külvárosi állomás végre kezd a megvalósulás stádiumába lépni, egyelőre azonban még nagyon kevés köszönet lesz benne, mert a teheráru forgalomra nem lesz berendezve, pedig az érdekelt kereskedelmi körök óhaja inkább erre terjedt ki. A megállóhely költségeire a miniszter 4300 frtot kér s a közgyűlés el is határozta, hogy az érdekelt folyamodókat ez összeg beszolgáltatására felhívja, csak hogy az a dolog bibéje, hogy az érdekelt körök inkább vannak érdekelve a teherforgalom decentralizálásánál s erre áldozni is szívesen készek lettek volna. Nem tévesztendő, a megállóhely nem csak a budai külváros érdeke, mert érdekelve van ennél a belvárosnak egész keleti része is, teljesen megfelelne tehát a méltányosságnak, mely elől a közgyűlés soha sem szokott elzárkózni, ha azt a csekély hozzájárulási összeget a város ajánlaná fel, hisz a külvárosiak elégszer járultak már oly költségekhez is, melyek tisztán a belváros emelésére voltak szánva.

Legfontosabbnak tartjuk azonban a pécs-miholjáczi vasut ügyét, melynek tárgyalásánál a közgyűlés a helyzet magaslatára emelkedett, midőn egyhangulag megszavazta a 100,000 frt hozzájárulást, sőt az indítványozott megszorító feltételeket is mellőzte, csupán általánosságban kötvén ki, hogy a város befolyása az előmunkálatoknál is a részvénytársaságban biztosítsák. Nem véltünk csalódní, ha ezt a fényes eredményt a város érdekeink helyes felismerésén kívül városunk főjegyzőjének tulajdoníthatjuk, ki ragyogó tollával készített előterjesztésében oly meggyőzően csoportosította a pénzügyi bizottság megállapodása mel-

lett szóló érveket, hogy az már eleve kizárt minden kételyt és habozást.

A plebánosok drágasági pótléka is nagy port vert fel, ez a vita azonban nem mult el eredménytelenül, mert határozott formában felszínre hozta ismét az istentisztelet magyarságának kérdéseit. Jobst László drt illeti ebben az érdem, mert ő volt az, ki az egyházi személyzet fizetés-javításával kapcsolatban szóba hozta a canonica vizita oly értelmű revízióját, hogy az istentisztelet nyelve a város valamennyi plebániájában kizárólag a magyar legyen, nehogy a magyarosodás terén a templom lerontsa azt, a mit az iskola épített. A Jobst indítványára felzúgó helyeslés mutatta, hogy a felszólaló a közérzetnek adott szerencsés kifejezést.

Polgármesterünk ma újabb bizonyítékát adta találékonyságának az erdőmester tisztibiztosítékának kérdésében, melynél az ellentétek, melyek mindegyikének volt némi jogosultsága, már nagyon kezdtek kiélesedni.

Abban a pályázati hirdetményben, melynek alapján az erdőmester megválasztva lett, biztosítékról szó sem volt. Az egyik tábor tehát arra az álláspontra helyezkedett, hogy biztosíték nem is követelhető, mert a pályázati feltételek szerződés jellegével bírnak, melyek utóbb egyoldalulag meg nem nem változtathatók; a másik tábor hivatkozott a szabályrendeletre, mely a fizetés kétszeresével felérő biztosítékot követel, a melynek tehát érvény szerzendő. A pályázati hirdetmény hiányos közzétételében a tanács tudós lévén, kifundálta a polgármester, hogy követeljük a szabályrendelet szerinti biztosítékot, de csak havi 10 frtos rátákban, a szabályrendeletet pedig módosítsuk akként, hogy a biztosítékot csak a fizetés 1/3 része követeltesse, a mennyit az erdőmester önként felajánlott. Így aztán a káposzta is megmarad, meg a kecske is jóllakik. Persze a közgyűlés kapott az alkalmon, hogy így közmegelegedésre kionsonhasson a leleményes polgármester által nyitott hátsó ajtón.

A közgyűlés részletes lefolyásáról a következőkben számolunk be.

Huszonhét bizottsági tag jelenlétében Kardos Kálmán főispán megnyitván az ülést, N e n d t v i c h aljegyző rögtönösen hozzáfogott az első tétel alá felvett, F e h é r v á r y b. minisztertől eredő köszönő-irat felolvasásába, a mi tudomásul vétetett.

Ezután M a j a r o s s y főjegyző jelenti, hogy célirányosnak tartja, hogy a következő miniszteri

leiratokat csak rövid kivonatban mondja el. Így aztán elmondta, hogy a belügyminiszter a városba behozott idegen származású sör után a kivetni szándékolt pótdót nem hagyta helyben, valamint hogy a cím nélküli szabályrendeleten némi módosításokat eszközölt.

A néhai Gráf Anna által a szegényház céljaira ajándékozott telekre vonatkozólag, mely már kétszer is megfordult a közgyűlés előtt, a belügyminiszter nem hagyta helyben a megtörtént eladást, hanem nyilvános árverezés kitézését rendelte el. Ez megtartatván, a kérdéses telket Scholtz Antal és fia cég, mint legtöbbet ajánló, 3000 frtért vásárolta meg. E szerint a formalitásnak elég tétetvén: a közgyűlés kegyes engedelmével a jelenlevő bizottsági tagok neveit, mint névszerinti szavazókat fogja felvenni, hogy ily módon is elég tétessék a törvénynek.

A kereskedelmi miniszter tudatja, hogy a f. évi június hó 10 és 11-én a pécsi pályaudvar kibővítése érdekében megtartott bizottsági bejárásról fölvevett jegyzőkönyvet helybenhagyja. Egyébként ez az ügy a pénzügyi bizottsághoz utasított.

A budai külvárosban létesítendő megállóhelyre vonatkozólag a miniszter a város közönségének kívánalmait oly mérvben, mint az felterjesztve volt, teljesíthetőnek nem találja. Csupán ahhoz adja beleegyezését, hogy személyek és podgyász felvételére létesíti ugyan a megálló helyet, ha a 4300 frtban előirányzott költségeket az érdekelt kereskedelmi körök hajlandók viselni. Oly fentartással azonban, hogy egyszer és mindenkorra lemondanak a visszatérítéséről még akkor is, ha netalántán ez a megállóhely beszüntetnének.

Ennek érdemében a leirat tudomásul szolgál, és ily értelemben megkeresetnek az illető kérvény aláírói, hogy a 4300 frtot mielőbb szolgáltatassák be a városi pénztárba.

Mint hogy a közutakon való hajtásra és a kitérésre vonatkozólag alkotott s immár jóváhagyással leérkezett szabályrendelet ki volt függesztve, a kereskedelmi miniszter ez irányú leirata tudomásul vétetett.

Hasonlóképpen tudomásul vétetett a kultuszminiszter leirata a Gröndler-féle ösztöndíjra vonatkozólag, melylyel az alapító-levelet jóváhagyta.

Következett ezután a közigazgatási bizottságból a jövő év elejével kilépő öt tagnak a megválasztása. A szavazatszedő bizottságot elnökölő főispán Littke József elnökle alatt Jobst László és Dischka Győző személyeiben kinevezte és kezdetét vette a szavazatlapok beadása.

Szavaztak 57-en, tehát 10 óra után ennyien voltak jelen a városatyák. Ebből esett Krasznay Mihályra 57, Blauhorn Antal, Kiss József és Szuly Jánosra 56, Krausz Simonra 46 szavazat, tehát az üres hely velük töltetett be.

Az igazoló választmányban megmaradnak a régi tagok névszerint Krasznay Mihály, Egry József,

A „Pécsi Figyelő“ tárczája.**Egy ezredév.**

Folyt. és vége.)

És jött a csodás világ. Mikor az anya örül, hogy nincs fia, a menyasszony, hogy nincs férje.

Egy kétértelmű szót, mely esetleg a magyar nemzetiség istápolására szolgál, nem szabad kiejteni. Hogy valaki magyar, nem szabad hirdetni. A bujdosó honfit el- és meg kell tagadni.

Ki fegyvert tartott magánál, ki 48 ki ereklyét rejtegetett, ki Kossuthot éljenzelte, vagy csak róla beszélt, az mind börtönbe jutott.

És mégis soha magyarabb világ nem volt értelemben. Tompa „A madár fiaihoz“ dalol és az egész nemzet megérti. Jókai képletekben ír és az egész ország reményt és erőt, hitet és bizalmat olvas műveiből. A hercegprimás toasztját elfojtott lélegzettel hallgatják és ruhájt csókolják. A Rákóczy-indulót állva hallgatják végig. A nők és férfiak sirnak örömmükben, zokognak lelkesültségükben. Kazinczy születésének százados évfordulóját nemzeti ünneppé avatják. Egy-egy beszégetésre a hetedik megyébe rándulnak át. Minden tettükben, szavukban egy fényes csillag vezérli őket, a honszeretet csillaga ez...

Megváltozott ismét a világ sora. Szabad volt

már magyarrá lennünk és mint ilyen értük meg ezredéves fennállásunk korát.

A multat igyekeztem röviden, kivonatosan felidézni, hogy a jövőbe tekinthessünk.

Ezredévi küzdelmet óhajtottam felujítani, hogy újabb ezredévre kitarást nyerjünk...

Elődeink Szent-István birodalmát megalapították, s hogy értették munkájukat, ezer éves fennállásunk bizonyítja; de hogy ez ország csakugyan Magyarország legyen, hogy hazánk új ezredévet éljen, azt nekünk kell megcselekednünk. Mutassuk meg, hogy a dicső ősök méltó utódai vagyunk.

A korszellem irányozza az emberiség cselekvényeit s jelöli ki utját a történelemben. Amely nemzet a korszellemet meg nem érti, magáévá nem teszi, az elpusztul, bármily hatalmas legyen is. Példa rá sok van a világtörténelemben.

Ma az államok fennmaradását, az ipar és kereskedelem hatalmát a gazdagság, előrehaladását a kultura biztosítja.

A gőz és villam századában nem lehet nyers erőre támaszkodni.

A nyomda, a táviró, a telefon idejében munka és szorgalom, tehetség és akarat dönt.

A szabadság nem kiváltságos osztály, hanem mindenki tulajdona. Az egyenlőség az egyéni érték érvényesítését bizonyítja. A testvériség a népek kölcsönös érintkezésében, megbecsülésében nyilvánul.

Sőt ma már tovább haladunk. A jövő századok szelleme már ma forrongásban tartja az emberiséget.

Kik a szocializmust, kommunizmust és anarkizmust hirdetik, azok manapság apostolai az emberiségnek. S azoknak végeredménye a világegyetemiség, a kozmopolitizmus lesz. Nincs állam, nincs ország, nincs haza, csak emberiség és világ.

Mily messze ragadt a jövő képe!

Nem az emberiség sorsáról kell beszélnem, hanem felőlünk, magyarokról. Nem a világ folyását akartam ismertetni, hanem hazánk egy új ezredének alapját.

S ez az alap az igazi szabadelvűség követelte vívmányok létesítése.

Talpköve pedig hazánk új ezredének az, hogy valóban magyar Magyarország legyen, ha nem lesz azzá, nem él meg új ezredévet.

Nem akarom bántani és nem is bántom a nemzetiségeket. De kik idegen nemzetiségük ellenére jó hazafiak, miért nem tanulnak meg magyarul is? Akik pedig honpolgár létükre ellenségei a magyar hazának, mit keresnek itt, mit kimélik őket? Minden országnak szabad nemzeti politikát követni, csak a magyaroknak nem volna szabad? Ha a német a poseni lengyeleket nemetesíti, nem barbár, de a magyar, mert kívánja, hogy magyarul tanuljanak az idegen nemzetiségeik, már barbár ázsiai népfaj.

Az iskolák államosításával a kötelező magyar oktatást kell behozni. Ki szegülhet ellen a magyar állam akaratának? kinek van köze belügyeinkhez?

Haladhat az ország előre, gyarapodhatik gazdagságban, hatalomban, utolérhetik a nyugati államo-

Höbbling Miksa, Szeredy József, továbbá azok is, a kik a kik a közgyűlés részéről voltak megválasztva.

A községi iskolaszék tagjai a következők három évre ismét a régié maradtak, az elhalt vagy eltávozott tagok helyett, vagyis Littke Ferenc helyett Wiesner Rajmár, Koharics dr. helyett Czierer Elek dr., Lechner Gyula helyett Vaszary Gyula.

A skotális bizottságba Szeredy József és Bolgár Kálmán.

A városi árvaszék kültagjai közé Tamásy Ferenc.

A hegyrendőri bizottságba újakul Horváth Antal, Ladányi Sándor és Szuly János választattak meg.

Főispán jelenti, hogy időközben hat kisebb állást töltött helyettesítés útján. Mivel ezek valamennyien megfeleltek a beljök helyezett bizalomnak, azt hiszi, hogy bátran kimondhatja őket véglegesítettnek. E szerint Saghly Kálmán, mint I. oszt. számtiszt, Kaufmann Lajos, mint II. oszt. számtiszt, Szily István, mint I. oszt. irnok, Vész Albert, mint nyilvántartó, Pollák Viktor, mint II. oszt. irnok és Seffer Antal, mint utadó nyilvántartó véglegesítettnek.

A dolni miholjáci vasutvonalra vonatkozó, szépen kidolgozott és argumentumokkal felszerelt tanácsi jelentést egész terjedelmében olvasta fel a főjegyző, e szerint a torony alatt is beismerik, hogy eddigi vasuti politikánk ellentétes volt a város érdekeivel. Itt van tehát az utolsó óra az öntevékenységre. Mert a tervbe vett darány monostori vasutvonalnak, a mi határozottan hátrányos városunk forgalmi érdekeire, csak egy mód van a megakadályozására, hogy ha ezt az új, Pécsről kiinduló vasutvonalat fölépítjük, a mely közvetlen érintkezésbe hozza városunkat Szlavonia áldott földjével. E végből részünkről 100.000 frt értékű törzs részvény átvételét biztosítanunk kell, a mi nem tekinthető korántsem áldozatnak, mert részvényeket nyerünk ellendértékül, a mely részvények után a megfelelő kamat osztalék elvárható. Legmelegebben javasolja ennél fogva a tanácsi előterjesztés, hogy a Pécsről kiinduló dolni miholjáci vasutvonal kiépítéséhez a város közönsége 100.000 frttal járuljon, olyformán azonban, hogy a részvénytársaságban a város közönsége részére a kellő befolyás biztosítottassék. Ez a 100.000 frt az utadó alap terhére 50 év alatt törlesztendő kölcsön útján fedeztessék, a mi minden esetre új érát nyitna meg közforgalmi érdekeinkre.

Zajos elfogadjuk! kiáltások közt Aidingert János kért szót. Felegesnek tartja — ugymond — az ügy érdeméhez szólni, mert alig van a városban ember, a ki kétségbe vonhatná ennek a vasutvonalnak a fontosságát. Azonban két dolgot nem vettük figyelembe. Az engedményes tudvalevőleg teket is kért a várostól. Nézetem szerint ezen tekek értéke betudandó lenne a százezer forintba. Mint hogy továbbá az új vonal mentén kőbánya nincsen, tehát az építéshez a pécsi követ keli felhasználniok, indítványozza, hogy ennek az értéke is betudassék a 100.000 frtba. Azt hiszi, hogy ez nem ellenkezik a közgyűlés intenciójával. Egyébiránt nem szeretné a dolgot ad Graceas Calendas huzni, miért is a hozandó határozathoz egy ösztönző klauzulát vél csatolni, a mely abban állana, hogy a város közönsége csupán a 100.000 frtos támogatás jóváhagyásától számítandó egy évig marad obligóban. (Helyeslés.)

Littke József pótindítványt terjeszt elő. Alig volt ugyanis fontosabb kérdés előttünk, mint a mostani, mert ez az új vasuti vonal van hivatva az

kat műveltségben és tudományban, de ha nem lesz magyarrá, hanem megmarad így, a hogy vagyunk, soha nagygyá nem lesz, sőt úr sem lesz sokáig e hazában. A XIX. század nemzetiségi jellege befolyással van a jövő századokra. A szocializmus és anarkizmus az anyanyelv ellen nem harcolnak. A szocializmus mellett is el lehet képzelni egy Francia-, egy Német országot, de szocializmus nélkül sem fog létezhetni egy önálló Magyarország, ha nem lesz magyar.

És itt apellálok a magyar nőkböz, a magyar anyákhoz. Az ő legszentebb kötelességek az anyanyelv és a honszeretet istápolása.

A hölgyek társasága vonzza a férfiakat, tegyék a magyart mindenütt a társaság nyelvév.

Az anyák nevelik a gyermekeket, csepegtessék beljök a honszeretetet. Ott van a történelem, meséljék el a honszeretet ragyogó példáit, ismertessék meg nagy hazafiainkkal, lelkesítsék a magyar költők honszerető verseivel.

A mai állapot folytatása kozmopolitákká tesz bennünket. Álljunk meg, ne menjünk tovább, ha azt akarjuk, hogy hazánk századokon át virágozzék.

Ne csak akkor legyünk magyarok és hazafiak, mikor veszélyben vagyunk és szorítanak, elnyomnak bennünket, hanem mindig azok legyünk. Gondoljunk egyszer már a jövőre, utódaikra is. Ha mi tőlünk függ egy békésebb, egy szebb jövő, ne muljék rajtunk, ne hagyjunk utódaikra az élet fentartási gondoskodáson kívül más küzdelmeket is.

összeköttetést létesíteni városunk és egy nagy folyó közt. Epen azért figyelmezteti a közgyűlést, nehogy úgy járjunk, mint a mohácsi vasutal, a hol kerülő uton juthatunk el a Dunához, vagyis szerinte kimondandó lenne, hogy az új vonal a legrövidebb egyenes uton létesítse az összeköttetést a Drávával.

Aidingert polgármester ellene van ennek a megkötésnek; mert ez illuzoriussá teszi az egész dolgot. Utóvégre mi azt nem mondhatjuk ki, hogy a vonal Luftléniában vezetessék. Nézetem szerint elegendő, ha a város közönségének befolyása biztosítottatik.

Már majdnem kimondani akarta a főispán az egyhangulag történt elfogadást, midőn Záray Károly kért szót. Véleménye szerint ez a befolyás biztosítása így papiroson csak pium desiderium marad, és mindig koldulni kell járni, ha a város valamit kívinni akar a társaságnál. Precizirozni kell az eszmét, strikte kimondani, hogy igenis, mi ilyen, meg ilyen befolyást óhajtunk. Mint például Debrecenben, a hol a polgármester tagja az igazgatóságnak.

Aidingert polgármester kissé korainak tartja ezt az óhajtatást. Ez filius ante patrem lenne. Elég az, ha ki van mondva, hogy úgy az érdekelté, mint a közgyűléseken a város befolyása biztosítva van.

Jobszt László szerint az alapítók kötelesek volnának az első három esztendőben a város képviselőjének helyt adni az általuk megalkandó igazgató-tanácsban.

Záray kívánja, hogy a részvénytársaság szék helye Pécsen legyen.

Muttnyánszky szerint ennyire még sem volna szabad megkötöni az engedélyesek kezét, mert majd ezek az talajak mondani hogy nincs szükségünk a ti pénzetekre, majd megépitjük mi a vasutat, a hogy nekünk tetszik. Eneélfogva minden mellesleges kautela kizárásával elfogadandónak ajánlja a tanácsi propositió elfogadását. A főispán aztan ily értelemben mondotta ki a határozatot.

Az 1895 és 1896. évi közüti költségvetés előirányzata, mely 1895-re 31 256 frtban, 1896-ra 31 200 frtban állapítja meg a szükségletet, a mi a 9%-os utadóban fedezetet találja, s minthogy kellő időben ki volt függesztve, észrevétel vagy felebbezés be nem adatott, egyhangulag elfogadtatott.

A vízvezeték létesítésére a tettyei papírmalom kisajátítása szükséges lévén, a közgyűlés jóváhagyta a tulajdonosokkal kötött szerződést, mely szerint a város a papírmalmot, illetőleg annak romjait a hozzátartozó telekkel és vízjoggal 16.000 frtért veszi meg.

Némi vitát idézett elő a városi vagyon tüzbiztosításának kérdése, mert a tanács a magyar-francia biztosító társaság ajánlatának elfogadását véleményezte, noha az „Adria” ajánlata évi 25 frt 36 krral olcsóbb.

Muttnyánszky a biztosítást csak egy évre indítványozza megkötetni, mert éppen a mai gyűlés tárgysorozataiban van felvéve Szabolcsvármegye átirata egy országos biztosító szövetkezet létesítése iránt, mely uton a biztosítás olcsóbban lesz eszközölhető. Polgármester felszólalása után, mely szerint az a szövetkezet ma még csak jámbor óhajtatás, melyet a törvényhatóságok mai szervezete mellett megvalósítani nem is lehet, a közgyűlés a magyar-francia bizt. társaság ajánlatát fogadta el, mert ez a társaság eddig többet fizetett ki a városnak, még pedig a legelőzékenyebben, mint a mennyit biztosítási díj fejében kapott s ha pár forinttal drágább is az „Adria” ajánlatánál, de legalább hazai vállalat, melyet a törvényhatóságnak inkább kell pártolnia a külföldinél.

A városi plebánosok és egyházi személyzet dr.

Sha hazánk atmegy a jelenlegi átalakulási processuson és ha itt e földön mindnyájan fogunk beszélni magyarul, ha szabadelvű és magyar lesz, akkor biztosítva van a jövő.

Sha a honpolgárok teljesítik a köz iránt való kötelességüket, ha a honleányok megfelelően hivatásuknak, ha mindnyájan lélekben is, nem csak szavakban, hazafiakká leszünk, akkor a jövő századok ismét bámulni fogják a magyar honszeretet fényes tetteit.

Sha mindnyájan úgy cselekszünk, ahogy kell, ha mindnyájan összetartunk és együttérzünk a honszeretemben, a mi Istenünk, a magyarok Istene nem fog minket elhagyni.

Érezzük át, hogy számunkra nincs szép, nincs igaz, nincs jó, csak ha magyarok maradunk, érezzük át, hogy nincs jólét és boldogság sem, csak ha magyarok leszünk, érezzük át, hogy nincs még üdv sem, a mennyben úgy, mint a földön, ha csak magyarok nem lehetünk.

Legyen a világ kozmopolitává, mi maradjunk magyarok.

A honszeretet vezéreljen és lelkesítsen mindenkor, minden tettünkben, nőket, férfiakat egyaránt.

A magyar Geniusz hassa át elménket.

A hazafiság rászólóivói legyünk minden időben. Magyar hazám! multadért üdvözöllek, jövődért köszöntelek.

Szent hazám! leborulok és imádlak.

Semsey Gyula.

gasági pótléka került ezután tárgyalás alá, mely tárgyban a tanács azt a javaslatot terjesztette elő, hogy tekintettel arra, mikép a város a kegyurasága alá tartozó egyházi személyzetet is mindig a város alkalmazottainak tekintette, ezek számára is szavazza meg az 1895. évre a város tisztviselői számára már megállapított 10% drágasági pótlékot, a mi 668 frt kiadási többlettel járna.

E tárgynál elsőnek Jobszt László dr. szólalt fel elsőnek, hengersúlyozván, hogy a város kegyurasági jogviszonyait az egyházi hatósággal megállapított canonica visita szabályozza; a midőn tehát a város ezen visítán túl terjedő terheket vállal magára, ne tegye meg ezt anélkül, hogy a kor kívánalmainak megfelelő módosításokat a visítán meg ne tegye. Indítványozza tehát, hogy az egyházi személyzet fizetések rendezésének alkalmat használja fel arra, hogy az egyházi hatóságot a visita reviziójára hívja fel, különösen abban az irányban, hogy az istentisztelet nyelve valamennyi városi plebániában kizárólag a magyar legyen, mert türethetlen állapot az, azt amit az iskola a magyarosodás tekintetében épít, azt a templom az idegen nyelvű istentisztelet által lerontsa.

Polgármester megjegyzi, hogy a scotralis bizottság már elhatározta az egyházi hatóság felszólítását a magyar nyelvű istentisztelet behozatala iránt, de a közgyűlés is átírhat a canonica visita ily irányú reviziója iránt. A drágasági pótlék azonban ezzel nem függ össze oly szorososan, hogy ettől függetlenül megszavazható ne lenne, mert a drágasági pótléknak csak egy évre való megállapításáról van szó, ez pedig méltányos, mert a harangozók elestek a borkoedálásból származott jövedelmüktől s a plebánosokra is nehezdednek azok a drágasági viszonyok, melyek a tisztviselők pótlékát is igazoltta tették.

Záray Károly dr. nem tartja még oly szegényeknek a városi eklézsiákat, hogy a pótléka szükségök lenne, mert van elég mellékjövedelmük az alapítványok útján, addig tehát nem szavazza meg a pótlékot, míg a plebániái összes jövedelmek kimutatása által igazolva nem lesz ezen pótlék szükséges volta.

Papp József megszavazza ugyan a pótlékot, bár tudja, hogy a plebánosoknak elég mellékjövedelmük is van, de csak a Jobszt dr. által indítványozott feltétel alatt, mert tudja, hogy az egyházmegyei hatóság a multban is az illető plebánosok információja alapján tagadta meg a kizárólagosan magyar nyelvű istentisztelet engedélyezését.

Többek hozzászólása után a közgyűlés megszavazta a drágasági pótlékot a jövő évre, egyuttal azonban megkeresi az egyházmegyei hatóságot a canonica visita oly irányú reviziója iránt, hogy az istentisztelet nyelve az összes városi plebániákban kizárólag a magyar legyen.

A városi kőbányák bérleténél, melyre nézve a tanács a gazdasági választmány indítványa mellőztével, azt javasolja, hogy a bányák további 3 évre az eddigi bérletnek adassanak ki évi 540 frt bérért, Bureg Antal a gazdasági választmány javaslatát teszi magáévá s indítványozza, hogy a bányák nyilvános árlejtés útján adassanak bérbe a legtöbbet ígérőknek. Polgármester ezt kivihetlenné tartja, mert az eddigi bérlet szállítja a kavicsot a város makadam utaira és szerződésileg biztosított joga van a városi bányából az ehhez szükséges kavicsot díjtalanul fejteni. Ha tehát a bánya másnak adatik bérbe, a kavicsszállító akadályozva lehet joga gyakorlatában.

Muttnyánszky elfogadja még ezuttal a tanácsjavaslatát, de jövőre kimondatni kéri, hogy a kavicsszállítás és a kőbányák bérlete együttesen legyen kiadva, nehogy a szabad verseny ismét gátolva legyen. A közgyűlés ily értelemben határozott is.

Heves vitát idézett elő a városi erdőmester tisztibiztosítékának kérdése is, melyre nézve a jogügyi bizottság többsége, tekintettel arra, hogy az erdőmesteri állás betöltésére hirdetett pályázatban biztosíték letételéről nem volt szó, nem tartja az erdőmestert biztosíték letételére kötelezhetőnek, mint-hogy azonban ő maga ajánlt fizetése egyharmadával fölérő biztosítékot, ezt elfogadtatni indítványozza. Fekete főügyész kijelenti, hogy a közgyűlés nem teheti magát túl a szabályrendeleten, mely a fizetés kétszeresének biztosítékké váló letételét rendeli el s azért ez alól az erdőmester nem mentesíthető. Polgármester a szabályrendeletet addig, míg fennáll, megtartandónak mondja, de az erdőmesternek is megadandónak véli azt a kedvezményt, hogy biztosítéka a fizetésből havi 10 frtos részletekben hozassék levonásba. A szabályrendeletet azonban módosítandónak tartja olyképp, hogy az erdőzeti személyzet biztosítéka a fizetés 1/3 részében állapítottassék meg, mint ez az állami szolgálatban levő erdőzeti személyzetnél is van. Papp József, Kis József és Muttnyánszky felszólalása után a közgyűlés a polgármester indítványát emelte határozottá.

A kórházi orvosi és segédsemmélyzet azon kérelmét, hogy a városi nyugdíjketelékbe felvétessenek,

a közgyűlés elutasította, mert fizetésüket a kórház-alapból nyerik s így a nyugdíj is csak azon alap terhére lenne megállapítható.

Több kisebb jelentőségű ügy elintézése után a közgyűlés déltájban véget ért.

Hírek.

Pécs, 1894. december 20. án.

— **(A királyi ház legidősebb tagja.)** A Habsburg-dinasztia legidősebb tagja Mária Antoinette toszkanai nagyhercegnő, a ki tegnap ünnepelte 80-ik születésnapját. A kir. hercegnő I. Ferenc nápolyi király leánya és dédunokája Mária Thériziának. 1833. június 7-én ment férjhez II. Lipót toszkanai nagyherceghez; férje 1859-ben lemondott trónjáról és Ausztriába jött, a hol 1870-ben meghalt. A kir. hercegnő tíz gyermeke közül már csak négy van életben; fiának, a nagytehetségű János Szalvátor kir. hercegnek, a későbbi Orth Jánosnak rejtélyes eltűnése még mindnyájunk élénk emlékezetében van. Az agy kir. hercegnőnek ötven unokája és dédunokája van.

— **(Fegyelmi tárgyalás.)** A pécsi kir. törvényszék ma d. e. fél 10-kor tárgyalta Barna Lajos dr. sásdi kir. közjegyző fegyelmi ügyét. A vádtárgyát az képezte, hogy Barna Lajos dr. közjegyző a sásdi kir. járásbíróshoz intézett egy beadványában tiszteletlen kifejezéseket használt. A kir. törvényszék, melynek tagjai Sávell Kálmán elnöke alatt, Lukrits és Koszér törvényszéki bírák, továbbá Visy mohácsi és Külléy dr. siklósi közjegyzők voltak. Zsolnay György kir. főügyész helyettes indítványára Barna közjegyzőt írásbeli feddésre ítélte el.

— **(Ankett a kereskedelmi miniszteriumban.)** Lukács Béla kereskedelmi miniszter 1895. január 14-re a posta és főleg a távirat és távbeszélő műszaki szolgálat újjászervezése ügyében ankettet hívott egybe a kereskedelmi miniszteriumba. Ez anketten Pécsről Opris Péter posta és távirat igazgató és Hoffmann Sándor építő főtitkár lettek főrendelve.

— **(Szemle a csendőrségnél.)** Zgorzski László m. kir. csendőrnagy tegnap este érkezett Székesfehérvárról Pécsre s néhány napig itt marad. Ma a pécsi csendőrök fölött tartott szemlét.

— **(A szerelmi dráma.)** Megirtuk annak idején, hogy Wallerstein Ignác pincér kétszer rálőtt Tekus Margit kéteshírű leányra, mert szerelmét viszszaütötte, aztán pedig magát lötte mellbe. A kórházból, hová mindkettőt beszállították, kiszabadultak; a pincért azonban vizsgálati fogságba helyezték, sőt már ki is hirdették előtte a vád alá helyezési határozatot, mely szerint gyilkossági kísérlet miatt indították meg ellene a bünyügyi eljárás. Ez ügyben a végtárgyalás a pécsi kir. törvényszék előtt 1895. január 25-ikén lesz.

— **(A pécsi kath. legényegylet)** ifjúsága 1895. január 19-én a Vigadó (Schwarz-féle palota) összes termeiben jótékony célu zártkörű táncvigalmat rendez. Beléptéjük: személyjegy tagoknak 80 kr, nem tagoknak 1 frt; előre váltva 10 krral olcsóbb; családjegyet (3 személyre) előreváltva tagoknak 2 frt, nem tagoknak 2 frt 50 kr. Jegyek előre várthatók az egyetel helyiségében (Megye utca 20-22 szám.) Kezdeté este 8 órakor. A zenét Kórodi Károly zenekara szolgáltatja.

— **(Kibékülés.)** Sok véres tragédia játszódott le egy pohár bor mellett. Egymásba kötnek a legjobb cimborák s mivel a szőlőlé rosz tanácsadó, gyakran verekedésre kerül a dolog haszontalan szóbeszéd miatt. A panaszos bevert fejével, véres orral jelenik meg a kapitány előtt s elégtételt kíván a csufításért. Rendesen ez a koresmai mulatás lefolyása. Nagyon csodálatos volt az az eset, mely tegnap történt a szigeti külváros egyik koresmájában. Két koresmahős összeveszett. Hasztalan engesztelték volna őket a többiek, öltre kaptak. S mikor legjavában járta a „teremtette“, az egyik legény borral telt pohárát ellenfele homlokához csapta. Ezt meanton elfutotta a vér. A megsértett legény hátrahőköl s sajnó sebeit megtapogatva így szól:

— Pista, tréfából történt ez?

— Nem-a, komolyan —

— No, azért mondom, mert akkor majd adtam volna ám.

Bedörzsölték hirtelen kerített homokkal a véres sebet, újra bort töltöttek a pohárba és békésen mulattak reggelig. Ha az egyik részen kevesebb a higgadság, persze ott végződött volna ez a borozás is — a fenytő törvényszék előtt.

— **(Halálozás.)** Özv. Madarász Andrásné szül. Schlafhauer Katalin, f. hó 19-én hosszas betegség után 64 éves korában elhunyt Pécsen.

— **(Lesz tüzoltó zenekarunk.)** A Reeh György alkapitány, mint tüzoltó parancsnok által újra szervezett városi tüzoltóság szélesebb dimenziókban kezd gyarapodni. Most már a felszerelések teljesen rendben vannak, a téli oktatások is folynak, újabb

működő tagok napról napra jelentkeznek, s kiállításunk van rá, hogy nem sokára egy kellően szervezett, nagy testülettel lesz dolgunk. Ilyen nagyszabású egyesületnek illő, ha a saját mulatására zenekara is van, melynek létesítése végett már megindult a mozgalom az egyesület kebelében.

— **(A pécsi könyvnyomdások egylete)** fennállásának 25-ik, valamint Taizs József úr elnökségének 10 ik évfordulója alkalmából 1894. évi december. hó 25-én (karácsony első napján) a „hét fejedelem“ vendéglőben délelőtt 10 órakor disz-közgyűlést tart és este 8 órakor társas vacsorát rendez. Egy teríték ára 1 frt 20 kr. A társas vacsorára előjegyzéseket elfogadnak: Safesák Rezső (Taizs M. ur könyvnyomdájában) és Fidler Károly (Telegdi Á. ur könyvnyomdájában.)

— **(Kozarek utódja Pécsen.)** Ne tessék megijedni, ez egyszer nem hivatalos ügyben járt nálunk. A szomszéd Tolnamegyéből származó Bali Mihálynak, a ki különben a halálos ítéletek végrehajtójával van kinevezve, egy kis sora akadt Pécsen, a mennyiben itt élő rokonaival volt valami megbeszélési valója. Ráesteledeven az idő, ellátogatott a Központi kávéházba, hoi épp úgy fogyasztotta a cognac-ot, mint más halandó és gyönyörködve hallgatta a cigány zenéjét. Egy cseppet sem volt mo gorva, sőt szívesen szóba állott azokkal, kik kérdéseket intéztek hozzá. Megirtuk ezeket, nem azért, hogy Bali Mihály nyilatkozatot küldjön be hozzánk, de hogy lássa, mily „érdekes“ személyiség ő, ha Pécsre jön — nem a Zsolnay ur, hanem a saját számlájára.

— **(Az egerszegi gyilkosság)** ügyével tegnap foglalkozott a kir. tabla. Tudvalevőleg az első bíróság Kalmár Katalint, a ki testvéreinek meggyilkoltására embereket fogadott föl, kötélt általi halálra, az egyik gyilkost, Jakab Józsefet életfogytiglani, a másikat, Kis Jánost pedig 15 évi fegyházra ítélte. A tablai ítélet helybenhagyta indokainál fogva az első bíróság ítéletét.

— **(Lótolvajok.)** Sztojka Imre, Lakatos József és Horvát Ferenc göllet cigányok f. é. április 11-én Pécsen keresztül balagtak, mint ártatlan arc cal mondták, minden rosz szándék nélkül. Midőn azonban a bezedeki kertek alá értek, lőtűsszenést hallottak, a mire erőt veit rajtuk ősi szenvedélyük; betörték Kreszt József istállójába, honnan kivezettek két pompás lovat. De mit ér a ló szerszám nélkül, gondolák magukban, feltörték tehát ugyancsak Kresztnek kamaráját és elemezték a lószerszámot. Mivel pedig meg is éheztek, szalonna, sonka és kenyérral láttak el magukat persze a Kreszt kamarájából. Egy kis lakmározás után arra a gondolatra jöttek, hogy a ló és szerszámhoz kocsi is kellene. Alig fogamzott meg bennük a gondolat, átmentek a szomszédban lakó Kram András udvarába s kihúzták a kocsit. Ezután befogták a lovakat a kocsiba és az éj leple alatt elhajtottak. Reggel a károsultak fölfedezvén a lopást, a tolvajok üldözéséhez láttak a csendőrökkel együtt. El is fogták őket Magyar-Egeregynéi a kőbányánál. A kocsin ez alkalommal 113 frt 50 kr. értékű különböző ruhaneműt találtak, a melyek, mint utóbb kiderült, Péring Márkó lösi lakos tulajdonát képezték, kinél előző éjjel vizitáltak a jó madarak. Ez időtájt még 3 lovat loptak más lösi emberek től, de azokat a rácpetrei erdőben elhagyták. E lőtolvajok bűnyüvével kapcsolatos a következő bűnyü is. Beck József és Weimann János battányi földművesektől e mult év november havában lovakat loptak el ismeretlen tettesek. Nemsokára e lopás után Csapó József, Bokor István és Szántó György alsó-szentiváni (Fehér m.) földművesek a dunaföldvári vásáron a maguk lovait a cigányok lovaival kicserélték. A csendőrök kinyomozták, hogy e passzus nélküli lovak a Beck és Weimann lovai, kinyomozták továbbá azt is, hogy Szántó Kis Gábor cecei lakostól elkérte 1890-ben elhullott lovának passzusát és azt úgy hamisította, hogy az rápasszoljon a cigányoktól elcsereilt lóra. A végtárgyalás tegnap volt reggeli 9 óratól esti 6 óráig a pécsi kir. törvényszékél Gőbel elnökelete alatt. Sztojka Imre, Lakatos József és Horvát Ferenc egyenként 3 és fél évi fegyházra ítéltettek el; Csapó és Bokor egyenként 14 napi elzárásra és 10-10 frt pénzbírságra; Szántó 7 havi börtönre és 10 frt pénzbírságra; Kis Gábor pedig 25 frt pénzbírságra.

— **(A görcsönyi rablógyilkosság.)** Ádám Antalt és Kovács Baka Józsefet, kik mult év december 21-én László Józsefet Görcsönyben kegyetlenül meggyilkolták és pénzt elrabolták, a pécsi kir. törvényszék életfogytiglan tartó fegyházra Ádám Antalné 6 havi, Kovács Baka Józsefné 8 havi börtönre ítélte el. Ez ítéletet egy a pécsi kir. ítéltábla, valamint a kir. kuria helyben hagyta.

— **(Elkártyázta a ködmönét.)** Lothárdon tegnap este a koresma nagy ivójában az ugynevezett Zwick-et játszották műbor mellett a jó falusiak uraságtól levetet kártyákkal, minek során Stoics György, midőn már összes pénzkészletét elvesztette, ködmönét, majd mellényét és prémes sapkáját tette Fortuna színes lapjaira. A szerencse

azonban nem kedvezett neki, mert a falu kovácsa elnyerte tárgyait s míg ő maga egy ingujban dőcögött hazafelé, erősen felfogadta, hogy nem patkoltat többé annál a kovácsnál. Élete párja odahaza aztán az iránt tartott Kukli prédikációkat, hogy talán üdvösebb volna, ha egyáltalán nem is venné kezébe a 32 levelű bibliát.

— **(Karácsonyfa.)** A papnövelde-utcai Matessa-féle új lelenczház óvoda helyiségében a karácsony megünneplése s a krisztkinli kiosztása hétfőn d. u. 3 órakor lesz, mely ünnepélyen az érdeklődők szívesen láttatnak.

— **(Gyilkosság vadászaton.)** Ily című hírünkre helyreigazító sorokat kaptunk ráczkozári tudósítontól. A szereplők neve először is nem Pucklhaupt és Akkermann, hanem Bickelhaupt Konrad és Krisztl János, ez utóbbit háza után hívják Akkermannnak. Gyilkosságról egyáltalában szó sincs, mert csak néhány szem sörét érte Bickelhauptot fejbőre alatt s most már tul van minden bajon.

Consoldiszek, czukorkosarak, asztali állványok, kávé- és tea-szervicek, csemege kosarak, névjegy-tartók, tintatartók, cognac servicek, étszerek, képek-reték, tükrök, tojás keszletek, gyertyatartók stb. mélyen leszállított árak mellett óriási nagy választékban

Schönwald Imre

ékszergyáros üzletében
PÉCSETT, Király-fő-utca
a Hattyu termék épületében.

Országgyűlés.

(A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.)

A képviselőház ülése dec. 20-án. Az ülés megnyitása után elnök bejelentette, hogy az egyházpolitikai törvények szentesítették és az országos törvénytárban 31. 32. és 33. törvénycikkek gyanánt megjelentek.

A napirend előtt Eötvös Károly reflektált Károlyi Sándor gr. tegnapi beszédére a kecskeméti szőlőtelep dolgában.

Ezután egy általánosságban, mint részleteiben minden vita nélkül elfogadták az erdélyi dézsma-váltási összegek kiszolgáltatásáról szóló javaslatot.

A Ház legközelebbi ülése január 9-én lesz.

TÁVIRATOK.

— **Wekerle Bécsben.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Wekerlét a király ma Bécsben egy óráig tartó külön kihallgatáson fogadta. Félhivatalos részről erősen kolportálják azt a hirt, hogy ez a fogadtatás a válsággal nem áll semmiféle összefüggésben.

— **Akik egymást összerágalmazták.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A győri esküdtek az éjjeli órákban hozták meg verdiktjüket, mely szerint a kölcsönösen vádaskodó Ehen és Kaffer szombathelyi lapszerkesztőket, a kik hírlapi polemiában folytonosan kellemetlenkedtek egymásnak, nem vétkeseknek nyilvánította. E szerint mindkettőt fölmentettek.

— **Földrengés Erdélyben.** (A „P. F.“ eredeti távirata.) Erdély számos városában ma erős földrengést éreztek. Részletek hiányoznak.

— **Szenzációs öngyilkosság.** (A „P. F.“ eredeti távirata.) Óriási szenzációt keltezt Nagy-Váradon Szilágyi Mórnak, a bukóféiben levő „László“ gőzhengeralmi részvénytársaság igazgatójának öngyilkossága. A malom valami 20 éve áll fenn, szilárd alapokon szervezve, nagy kiviteli üzletei voltak, de utóbbi években, valószínűleg bűnös kezelés folytán, ügyei összegabalyodtak. Szilágyi öngyilkossága némi fényt derít e kinos ügybe.

— **Sikkasztó pénztárnok.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A bácsi, tiszamelleki takarékpénztárban, annak igazgatója, Popovits Milán, miután 60 000 frtot elsikkasztott, útját a sikkasztók Eldorádója, Amerika felé vette.

— **A déli vasut államosítása.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A déli vasut államosítása tárgyában mindkét államtól képviselői holnap az osztrák pénzügyminiszteriumban fogják megállapítani, hogy az államosítással egybefüggőleg a két állam milyen kvóta arányában vegyen részt.

Laptulajdonos:
NAGY FERENCZ.

Felelős szerkesztő
PLEININGER FERENCZ.

